

Županijsko izvješće: Zadarska županija

Godina provedbe: 2022

Broj održanih sastanaka: 0

Broj usvojenih programa: 0

Provedeni programi

U 2022. godini provodile su se mjere iz područja zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti u skladu s nacionalnim strategijama i akcijskim planovima. Provedeno je niz aktivnosti unutar preventivnih programa. Zadarska županija sudjelovala je u provedbi projekta Trening životnih vještina, program univerzalne prevencije rizičnih ponašanja (pušenja, alkohola i zlouporabe droga) namijenjen učenicima osnovnih škola, koji za cilj ima smanjenje učestalosti i intenziteta konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i odgodu prvog konzumiranja.

Kroz donacije udrugama građana Zadarska županija sudjelovala je u programu Put u zdrav život - kontinuirani program koji provodi Udruga Porat, a odnosi se na aktivnosti psihosocijalne podrške i savjetovanja za apstinente o opojnim drogama; Čuvaj svoje zdravlje - program prevencije za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti sa poremećajima u ponašanju te kroz donacije ostalim aktivnostima udruga - Udruga Nada-udruga za suzbijanje zlouporabe droga i pomoć obiteljima ovisnika (uklanjanje infektivnog otpada).

ZJZ Zadar sudjelovao je u projektima: Sigurno ponašanje djece na internetu; Trening životnih vještina- program primarne prevencije rizičnih ponašanja (pušenja, konzumacije alkohola i zlouporabe droga) čiji je cilj smanjenje učestalosti i intenziteta konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i odgoda prvog konzumiranja; Mentalno zdravlje za sve- program se kontinuirano provodi od 2013. godine, a temelji se na psihosocijalnom tretmanu i dijagnostici osoba sa problemima mentalnog zdravlja, prevenciji mentalnih poremećaja i ovisnosti, izvanbolničkom liječenju i rehabilitaciji ovisnika u Benkovcu, Biogradu n/m, Gračacu, Obrovcu, Pagu i Zadru kroz savjetovališta mentalnog zdravlja. Zavod za javno zdravstvo Zadar također je sudjelovao u projektima: Projekti Minus Virus; Uključi se! i Oprezan danas, siguran sutra u partnerstvu sa Udrugom apstinencata za pomoć pri resocijalizaciji Porat te u projektu Čuvaj svoje zdravlje u partnerstvu sa Terapijskom zajednicom Mondo Nuovo.

Provedene ostale aktivnosti

Kroz 2022. godinu nastavljena je suradnja s dionicima na području prevencije ovisnosti i zlouporabe droga kako na lokalnoj tako i na regionalnoj razini. U programu obilježavanja i preventivnim aktivnostima tijekom godine su sudjelovali predstavnici Zadarske županije, Grada Zadra, obrazovno odgojne ustanove, zdravstvene ustanove, terapijske zajednice i udruge za prevenciju ovisnosti, PU., volonteri i zainteresirana javnost.

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droge Zadarske županije upoznato je s aktivnostima osnovnih i srednjih škola u provedbi ŠPPO. Školski program prevencije ovisnosti program je kojim se želi razvijati odgovornost za zdravlje i odgovorno ponašanje, prevenirati upotreba alkohola, duhana, psihoaktivnih tvari te rizična ponašanja.

Cilj programa je afirmirati pozitivne vrijednosti, pozitivne životne navike i stavove razvijanjem i jačanjem samopoštovanja i slike o sebi kod učenika. Provodi se tijekom nastavne godine, na satovima razrednog odjela ili u sklopu redovne nastave. Provode ga stručni suradnici, svi razrednici, razredni i predmetni učitelji. Ovim programom obuhvaćeni su svi učenici škola.

Program je kreiran na razini Škole i ŽSV ŠPP Zadarske županije. Prema dostavljenim podacima u 2022. godini u prevenciji ovisnosti sudjelovalo je 14 srednjih škola: Srednja škola Vice Vlatkovića, Tehnička škola, Poljoprivredno, prehrambena i veterinarska škola, Ekonomsko, birotehnička i trgovačka škola, Hotelijsko turistička i ugostiteljska škola, Pomorska škola, Klasična gimnazija, Gimnazija Vladimir Nazor, Gimnazija Jurja Barakovića, Srednja škola Biograd, Srednja škola Bartula Kašića Pag, Srednja škola kneza Branimira, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Prirodoslovno grafička škola Zadar i 16 osnovne škole: OŠ Zadarski otoci-Zadar, OŠ Šime Budinića- Zadar, OŠ Bartula Kašića-Zadar, OŠ Kožića Benje, , OŠ V.Klarin, OŠ Zemunik, OŠ „Ivan Goran Kovačić“ Lišane Ostrovačke, OŠ Novigrad, OŠ Jurja Barakovića Ražanac, OŠ Petar Zoranić Stankovci, OŠ Obrovac, OŠ Galovac, OŠ Biograd,

OŠ Vladimira Nazora Škabrnje, OŠ Pakoštane, OŠ braće Radić- Pridraga.

Usvojeni dokumenti

-

Problemi u radu

Imenovanje Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga u postupku, sukladno Nacionalnoj strategiji djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine (NN 18/2023-307), a Upravni odjel za zdravstvo zadarske županije prikuplja podatke do ponovnog izbora članova Povjerenstva.

Oblici suradnje i slično

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije i Zadarska županija surađuje sa Uredom za suzbijanje zlouporabe droga, jedinicama lokalne samouprave, centrima socijalne skrbi, odgojno obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i građanima.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Sukladno Planu razvoja Zadarske županije 2021.-2027. borba protiv ovisnosti strateški je zdravstveni prioritet.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 64.550,00

Iz proračuna gradova: 180.000,00

Sveukupno: 244.550,00

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Zadar, Centar za socijalnu skrb Biograd na Moru, Centar za socijalnu skrb Benkovac, Dom za odgoj djece i mladeži Zadar

Zdravstvene ustanove: Opća bolnica Zadar, Zavod za javno zdravstvo, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Ljekarne Zadar, Psihijatrijska bolnica Ugljan

Nevladine organizacije: Udruga Porat - Udruga apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji, Udruga Nada-Udruga za suzbijanje zlouporabe droga i pomoć obiteljima ovisnika, terapijske zajednice Mondo Nuovo i Cenacolo, Volonterski centar Zadar, Caritas Zadarske županije

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 564

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 514

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 11

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 50

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 9

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 579,06/100.000 stanovnika

Izvešće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Služba je u 2022. godini mjere iz područja zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti provodila kontinuirano na načelima univerzalne, selektivne i indicirane prevencije, a tretmane prema medicinskoj indikaciji po principima integriranog pristupa sukladno suvremenim medicinskim saznanjima i doktrinama za suzbijanje ovisnosti te poštujući individualne potrebe korisnika.

Služba je kroz prevenciju ovisnosti kontinuirano skrblila o osobama koje imaju problema s konzumacijom psihoaktivnih

supstanci (droge, alkohol, nikotin, lijekovi) i drugim ovisnostima (kocka, internet), kao i članovima njihovih obitelji:

--Individualni, obiteljski i grupni savjetodavni rad sa eksperimentatorima, konzumentima i ovisnicima o psihoaktivnim tvarima

- Provođenje individualnog psihijatrijsko--medicinskog tretmana, a po potrebi indiciranje nespecifične ili specifične farmakoterapije

- Provođenja supstitucijskog programa za zdravstveno neosigurane pacijente, za one koji nemaju odabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite te za turiste u samoj Službi

- Skrb za trudnice ovisnice o opijatima u suradnji s nadležnim odjelom bolnice

- Redovita testiranja urina na metabolite droga

- Aktivnosti usmjerene na prevenciju HIV - infekcije te infekcije hepatitisom B i C, u svrhu prevencije, ranog otkrivanja i upućivanja na liječenje ovisnika u suradnji s OB Zadar, praćenje liječenja ovisnika od Hepatitisa C

--Suradnja s vladinim i nevladinim organizacijama, udrugama građana, pomoć kod upućivanja u TZ

- Suradnja i zajedničke aktivnosti s institucijama iz područja zdravstva, socijalne skrbi i obrazovanja i suradnja sa lokalnom samoupravom

- Provođenje aktivnosti sukladno projektu „Rehabilitacija, resocijalizacija i društvena reintegracija ovisnika o drogama“ Vladinog Ureda za droge

- Nastavak suradnje s penalnim sustavom, Zatvorom, Uredom za probaciju, Općinskim i Županijskim državnim odvjetništvom i svim sudovima zbog provođenja izrečenih sudskih mjera i postpenalnog prihvata ovisnika i nastavka njihovog liječenja.

Služba je u sklopu zaštite mentalnog zdravlja provodila mjere i aktivnosti u nekoliko ključnih područja djelovanja: promociji i unapređenju mentalnog zdravlja, prevenciji, ranom prepoznavanju, liječenju i rehabilitaciji poremećaja ponašanja i duševnih/mentalnih poremećaja. Aktivnosti su bile usmjerene prema cjelokupnoj populaciji, ali i specifične za određene populacijske skupine (rizične i vulnerabilne):

- Savjetovanje usmjereno zaštiti mentalnog zdravlja djece i adolescenata

- Rad na očuvanju mentalnog zdravlja djece i adolescenata s rizičnim ponašanjem

- Zaštita mentalnog zdravlja opće populacije s ciljem povećanja sposobnosti za sučeljavanje sa svakodnevnicom i savladavanje kriznih situacija te sprječavanje nastupa mentalnoga/duševnoga poremećaja

- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija djece i adolescenata s poremećajima ponašanja i problemima mentalnog zdravlja

- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija osoba s problemima mentalnoga zdravlja

--Rad s obiteljima i skrbnicima osoba s problemima mentalnoga zdravlja

U 2022. godini nastavljena je suradnja sa ustanovama socijalne skrbi, Probacijskim uredom, Centrom za pružanje usluga u zajednici Zadar, zatvorskim sustavom i pravosudnim ustanovama u Županiji, Udrugom Porat, TZ Mondo Nuovo, Susret, Neovisnost, Crvenim križem i Klubom liječenih alkoholičara. Kontinuirana je suradnja sa CZSS u svezi pacijenata koji su uključeni u obiteljski i roditeljski nadzor te maloljetnika kojima je određena obavezna mjera liječenja od droga. Sa Probacijskim uredom provodi se suradnja na području liječenja od ovisnosti onih osoba kojima je određen uvjetni otpust iz zatvora kao i provođenje mjere liječenja za osobe koje su na uvjetnom izvršenju kazni. Izuzetno je dobra suradnja sa terapijskim zajednicama Susret i Mondo Nuovo kao i sa OB Zadar, PB Vrapce, PB Rab i KBC Sestara milosrdnica glede potrebe stacionarnog liječenja oboljelih. U sklopu provođenja preventivnih aktivnosti (u okviru programa Zdrav za 5, Mentalno zdravlje za sve i Trening životnih vještina) među učenicima osnovnih i srednjih škola na području Županije, nastavljena je dobra suradnja sa stručnim službama u školama u cilju rane detekcije i tretmana učenika sklonim rizičnom ponašanju.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Prema podacima HZZJ za 2020. godinu (za 2021. i 2022. godinu još nisu objavljeni), stopa osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga na 100.000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine u Republici Hrvatskoj iznosila je 190,2/100.000 stanovnika dok je za Zadarsku županiju iznosila 488,1/100.000 stanovnika. Stopa liječenih opijatskih

ovisnika za Republiku Hrvatsku iznosila je 153,9/100.000 stanovnika dok je za Zadarsku županiju iznosila 470,2/100.000 stanovnika.

Od 2009. godine broj pacijenata koji su uključeni u tretman Službe zbog problema bolesti ovisnosti kontinuirano je oko 600 osoba. Najveći broj osoba liječeno je zbog ovisnosti o opijatima, njih 90%. Broj novih osoba u sustavu liječenja zbog opijatske ovisnosti je također kontinuiran, u 2022. godini registrirano je 11 novih opijatskih ovisnika, dok je ukupni broj novoregistriranih osoba 20. Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog opijatske ovisnosti u 2022. godini bila je 37,1 godina. Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog zlouporabe/ovisnosti bila je 33,8 godina. Najveći broj liječenih opijatskih ovisnika je u dobi između 40 i 54 godina. Najmlađi opijatski ovisnik ima 25 godina, a najstariji 71 godinu. U 2022. godini, u tretmanu Službe je bilo 20 apsolutnih apstinenta iz Zadarske županije

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

-U sklopu projekta „Sigurno ponašanje djece na internetu“, djelatnice Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti su u 14 osnovnih škola održale predavanja učenicima šestih i sedmih razreda na temu „Ovisnost o Internetu“. Ukupno su obuhvaćena 34 razredna odjeljenja, odnosno 490 učenika.

-U 16 osnovnih škola su provedene radionice „Vršnjačko nasilje“. Ukupno su obuhvaćena 24 odjeljenja petih i šestih razreda, odnosno 361 učenik.

-U sklopu programa „Zdrav za 5“ provedeno je predavanje na temu „Ovisnost i zlouporaba droga“, čime je obuhvaćen 21 učenik.

-U suradnji s Udrugom Porat, kroz aktivnosti projekta „Oprezan danas, siguran sutra“, u poludnevnom boravku Centra za pružanje usluga u zajednici održan je set od četiri radionice na teme ovisnosti (Ovisnost o kockanju, Mitovi i činjenice o drogama, Prekomjerna upotreba interneta i „0 promila“), čime je obuhvaćeno 7 djece te odgajatelji i volonteri Centra.

-U dječjem vrtiću je djelatnica Službe održala radionicu na temu „Djeca i emocije-što mi možemo učiniti“. Prisustvovalo je ukupno 9 osoba: odgojiteljice, pedagoginja i ravnateljica DV.

-U jednoj osnovnoj školi su održane radionice učenicima sedmog razreda na teme „Suočavanje s anksioznošću“ i „Rješavanje sukoba“. Radionicama je obuhvaćeno ukupno 23 učenika.

-Djelatnica Službe je u Gradskoj knjižnici Zadar održala radionicu na temu „Mediji i emocije“, na kojoj je sudjelovalo 52 učenika viših razreda osnovne škole.

-Škola nepušenja je program kojim se pomaže pušačima u pripremi za prestanak pušenja, prestanku pušenja i održavanju nepušenja. Planiranje i priprema navedenog programa provedena je u 2022. godini, a javnozdravstvenom akcijom je obilježen „Svjetski dan nepušenja“ putem kojeg su javno otvorene prijave za program. U tijeku je prikupljanje prijava ciljane skupine, a početak provedbe programa predviđen je za 2023. godinu.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 0,00

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 138

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 205

Broj zapljena: 389

Vrste zaplijenjenih droga

Vrsta droge 2022.

Heroin u prahu/g 457,6

Metadon/g/

Metadon /ml 20

Metadon/kom/

Kokain/g 1.025,89

Marihuana (kanabis)/g 16.057,9

Kanabis biljka/kom 787

Kanabis smola (hašiš)/g 64,23

Kanabis ulje /ml6

LSD/doza/

Amfetamin/g2.118,7

MDMA i der. (XTC)/g16,8

MDMA i der.(XTC)/kom499

Psilociben (gljive) /g19

Ostali lijekovi s liste/ko